

การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ

SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ

**Comparison of analytical reading ability in Thai language subjects of
students in Mathayomsuksa 5 by method of learning management
using SQ5R teaching method and normal teaching method**

พิเชษฐ์ กอนรัมย์ และ วาสนา ยอมิน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม)

Pichet Konram and Wasana Yomnin

Ramkhamhaeng University Demonstration School (Secondary Division), Thailand

Corresponding Author, E-mail: pichet.k@ds.ru.ac.th

*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนแบบ SQ5R 3) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน กับวิธีการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 64 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 2 ห้องเรียน คือ (1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 เป็นกลุ่มทดลอง และ (2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 เป็นกลุ่มควบคุม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่าง โดยใช้การทดสอบค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาภาษาไทยสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิชาภาษาไทย; การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R ; การสอนแบบปกติ

Abstracts

The objectives of this research were 1) to compare the competence in students' critical reading Mathayomsuksa 5, Ramkhamhaeng University Demonstration School (Secondary Division) between learning management with SQ5R teaching method and normal learning management 2) to compare critical reading ability, and 3) to compare critical reading abilities of students in Mathayomsuksa 5, Demonstration School of Ramkhamhaeng University (Secondary Division) during and after school with the normal teaching method of the sample group in research This time, there were 64 students in Mathayomsuksa 5 Demonstration School, Ramkhamhaeng University (Secondary Division), for the first semester of the academic year 2022, consisting of 64 students, obtained from 2 Simple Random Sampling classes, namely: (1) Secondary School students. Year 5/2 was an experimental group (2) Mathayomsuksa 5/3 students were a control group. The stats used to analyze the data were mean, standard deviation and contrast comparison. Using the t-test.

The results showed that: 1) Mathayomsuksa 5 students by the SQ5R teaching method had higher critical reading abilities in Thai subjects than those in the Thai language course. manage normal learning with statistical significance at the .01 level. 2) Mathayomsuksa 5 students by the SQ5R method of learning management were able to Critical reading in the Thai language course after studying was higher than before. with statistical significance at the .01 level. 3) secondary school students Year 5 with normal learning management has the ability to read critically. Thai language subjects after learning were significantly higher than before at the .01 level.

Keywords: Critical Reading Ability; Thai Language Subject; Learning Management With SQ5R Teaching Method; Normal Teaching

บทนำ

จากการศึกษาในการสอนรายวิชาภาษาไทยวิชาเพิ่มเติม เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) จากผลการเรียนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ซึ่งมีเนื้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิจารณญาณในการอ่านทำให้นักเรียนได้อ่านงานเขียนหลากหลายประเภท มีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนับว่าเป็นการใช้ความคิดขั้นสูง เมื่อนักเรียนได้อ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากเนื้อหาที่ผู้สอนให้อ่านและทำแบบฝึกหัดท้ายหลังเรียนปรากฏว่านักเรียนอ่านแล้วไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่สำคัญจากเรื่องที่ได้ซึ่งต้องอาศัยวิจารณญาณในการพิจารณาไตร่ตรองข้อมูลอย่าง

สมเหตุสมผล ทำให้ผู้อ่านสามารถเลือกได้รับข้อมูลและรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบข้อมูลและข่าวสารแค่ขั้นความจำไม่ได้อ่านเพื่อสร้างความเข้าใจของเนื้อหาด้วยการอ่านที่ใช้แต่การจำนั้นแต่ไม่ได้อ่านเพื่อสร้างองค์ความรู้ สร้างความเข้าใจของเนื้อหาที่อ่าน จึงทำให้ ไม่สามารถจับประเด็นที่สำคัญของเนื้อหาจากอ่านอย่างใช้วิจารณ์ญาณนั้นได้ และไม่สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมถึงประเมินค่าของเนื้อหาที่อ่านได้ นักเรียนขาดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นการอ่านที่ต้องใช้สติไตร่ตรองความคิดเพื่อให้รู้ว่า จุดไหนหรือประเด็นไหนที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญของการดำเนินชีวิตที่จะดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างชาญฉลาด แต่ปัญหาที่ผู้สอนพบนั้นคือนักเรียนไม่สามารถการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้เท่าที่ควรอันทำให้มีผลการเรียนในส่วนของการอ่านนั้นต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากผู้เรียนอ่านแล้วไม่สามารถใช้วิจารณ์ญาณและวิธีการแสวงหาความรู้ เนื้อหาสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านมาใช้ประโยชน์ได้เท่าที่ควรซึ่งจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยเกี่ยวกับวิธีสอนแบบ SQ5R เช่น งานวิจัยของจิตติกานต์ คำมะสอน (2558 : 65) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งผลของการวิจัยนั้นคือ ผู้เรียนมีคะแนนสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีสอน SQ5R ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์พบว่าได้ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของถนอมจิตร สังข์จรรย์ (2552 : 79) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยวิธีสอนแบบเอส คิว ไฟว์ อาร์ (SQ5R) ซึ่งผลของการวิจัยพบว่าความสามารถด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนและความเข้าใจ ของตัวอักษร และการตีความ และระดับสรุปความโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ5R เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถอยู่ในระดับที่ดีทางด้านการเขียนของผู้เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ5R เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการอ่านที่ต้องใช้วิจารณ์ญาณในปัจจุบันนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นการไตร่ตรองเพื่อคำนึงถึงความถูกต้องนับเป็นประเด็นที่มีความสำคัญ เนื่องจากการใช้วิจารณ์ญาณในการอ่านนับได้ว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้สอนรายวิชาภาษาไทยที่ จะต้องมีการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีทักษะดังกล่าว แต่ในปัจจุบันการเรียนการสอนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาชั้นนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จได้ดีเท่าที่ควร ผู้เรียนขาดทักษะการอ่านโดยไม่เข้าใจความหมาย วิจาร์ณ ตีความ หรือวิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งนักเรียนยังขาดการใช้วิจารณ์ญาณในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิจารณ์ญาณด้านการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด ซึ่งจำเป็นต่อการนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ในการดำเนินชีวิตในปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีความเชื่อมโยงของการใช้สติปัญญา ในการคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองถึงความถูกต้องว่าสิ่งใดควรทำ หรือสิ่งใดไม่ควรทำ ผู้วิจัยเห็นว่าครูเป็นบุคคลที่สำคัญและจะต้องหาค้นคว้าหาวิธีการสอนอ่านที่ใช้การวิจารณ์ญาณจากการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จของการสอนอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ควรมีวิธีที่ดึงดูดเร้าความสนใจที่แปลกใหม่โดยการนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ จากการอ่านเสริมสร้างสร้างความ

เข้าใจในการอ่านและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องที่จะต้องนำมาใช้ให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้เรียน ดังคำกล่าวของ สุจิตรา จรจิตร(2556 : 45) ที่กล่าวว่า ผู้สอนต้องเน้นการใช้วิธีสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการอ่านและยังสอดคล้องกับ ว.วชิรเมธี (2552 : 56 - 57) ได้กล่าวว่าทักษะการอ่านต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดจากการเรียนในห้องเรียน จากครูผู้สอนจนชำนาญก่อน แล้วจึงนำไปฝึกเพิ่มเติมนอกห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ แฮร์ริส แลสมิทซ์ (Harris and Smith, 1982 อ้างถึงใน เกศริน ทองงาม, 2555 : 102) กล่าวถึงกลวิธีการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า ครูผู้สอนต้องเข้าใจว่าจะประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และความสามารถในการคิดสู่การอ่าน ดังนั้น จุดมุ่งหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีจุดมุ่งหมายในการอ่านพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนสามารถแบ่งกระบวนการอ่านและกระบวนการคิดเป็น 4 กลุ่ม คือ (1) การระบุ (2) การวิเคราะห์ (3) การประเมิน และ (4) การประยุกต์ใช้ซึ่งหากผู้อ่านไม่สามารถใช้วิจารณญาณในการคิดวิเคราะห์และประเมินได้ ก็ไม่สามารถไม่เข้าใจถึงเนื้อความและทำให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องจัดกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนสามารถเรียกใช้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่หลากหลายได้ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนทำกิจกรรมการคิดได้ดี คือ การมีปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารกับเพื่อนอีกทั้งสามารถใช้คำถามให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดระดับสูง ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องจัดกระบวนการเรียนการสอน มีการนำเทคนิคและกลวิธีการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ อันเป็นที่น่าสนใจ ได้รับความสนใจต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านมีความสำคัญต่อมนุษย์เพราะเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและสังคม เพื่อให้รู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารมีวิจารณญาณที่ดีและเป็นคนที่มีคุณภาพ ผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะวางรากฐานเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะการอ่านของผู้เรียน เนื่องจากทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่ได้เกิดขึ้นได้จากการอ่านเบื้องต้นและไม่ได้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติของการอ่าน ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนี้ต้องอาศัยการเรียนการสอนการเรียนรู้และมีการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมและเหมาะสมกับอายุ หรือระดับชั้นของผู้เรียนเพื่อผู้เรียนมีการฝึกอ่านโดยใช้วิจารณญาณ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา จรจิตร (2556 : 45) ที่กล่าวว่า ผู้สอนต้องเน้นการใช้วิธีสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการอ่าน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรินทร์ สุริยวงศ์ (2561 : 27) ผู้สอนควรจัดกระบวนการที่น่าสนใจที่จะมาใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ วิธีสอนแบบ SQ5R ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจและจดจำข้อมูลได้อย่างแม่นยำ รวมถึงสามารถนำความรู้ใหม่ ไปประยุกต์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ช่วยให้นักเรียนได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน คำสิ่งที่อ่าน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ในเรื่องที่อ่านอย่างถูกต้อง สมเหตุสมผล วิธีสอนแบบ SQ5R ประกอบด้วย การอ่าน 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. Survey (S) คือ การสำรวจ
2. Question (Q) คือ การตั้งคำถาม
3. Read (R1) คือ การอ่าน
4. Record (R2) คือ การจดบันทึก
5. Recite (R3) คือ การอ่าน
6. Review (R4) คือ การทบทวน และ
7. Reflect (R5) คือ การวิเคราะห์ และความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขงจิตติกานต์ คำมะสอน (2558 : 65) และ

ถนอมจิตร สังข์จรรยา (2552:79) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ จากการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ นั้น ผู้เรียนที่ได้รับการสอน ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จึงนับได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SQ5R ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การจัดทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบ Randomized control group Pretest – Posttest Design โดยมีการเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2565 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2565 จำนวน 10 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 268 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มทดลองที่สอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R จำนวน 3 แผน
2. แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 3 แผน

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้กำเนิการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และสร้างแผนจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปเสนอต่ออาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามของเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (OIC : Index of Item – Objective Congruence) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ระบุไว้ คือ มีค่าเท่ากับ 0.60 -1.00 ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง .05 ขึ้นไป

2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 6 ชั่วโมง นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปเสนอต่ออาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงตามของเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ระบุไว้ คือ มีค่าเท่ากับ 0.60 -1.00 ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง .05 ขึ้นไป

3. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3.1 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นแบบทดสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เป็นจำนวน 30 ข้อ ใช้ทำการทดสอบก่อนเรียนและทำการทดสอบหลังเรียนโดยวิเคราะห์เนื้อหาแบบทดสอบเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ตรงกับเนื้อหาที่เรียนรู้ จำนวนข้อสอบทั้งหมด 60 ข้อ เสนอแบบทดสอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อนำปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2 นำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) และคัดเลือกคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 – 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ จากนั้นนำข้อสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 64 คน ที่เคยเรียนรู้เนื้อหามาแล้ว จากนั้นนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพ รายข้อ โดยหาค่า (p) ความยากง่าย และค่า (r) อำนาจจำแนก พิจารณาเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ มีค่า (p) ความยากง่าย ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่า (r) อำนาจจำแนก ระหว่าง 0.20 - 0.60 จากนั้นนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ตามสูตร KR – 20 คือแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.916

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

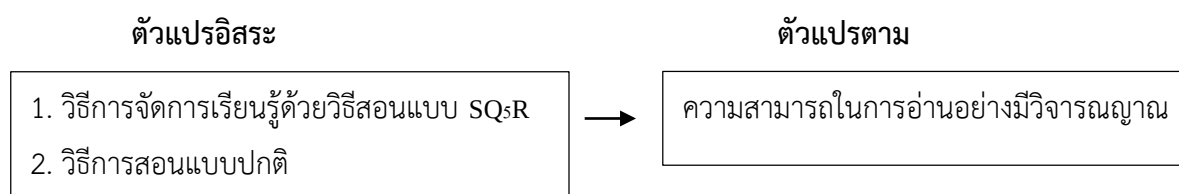
ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบวัดความสามารถก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้ แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน และหาค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดความสามารถและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยแผนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R ร่วมกับแผน จำนวน 3 แผน 6 ชั่วโมง นักเรียนทำทดสอบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน (Post - test) กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมนำมาสลับข้อจำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนใช้สูตร t-test (แบบ Dependent samples) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลการเปรียบเทียบ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการสอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี สอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างการสอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอน แบบ SQ5R กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติแสดงตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับกลุ่มที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถการเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ

การจัดการเรียนรู้	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R	32	23.16	2.09	6.710	0.000
แบบปกติ	32	19.64	1.57		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอน แบบ SQ5R มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 23.16 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 2.09 และ คะแนนของกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) อยู่ที่ 19.64 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 1.57 โดยคะแนนกลุ่มนักเรียนที่จัดการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนแบบ SQ5R สูงกว่าการสอบแบบปกติที่ 3.52 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 ที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจัดการเรียนรู้ ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R

การจัดการเรียนรู้	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R					
ก่อนเรียน	32	15.25	2.80	17.156	0.000
หลังเรียน	32	21.3	13.62		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x}$) เท่ากับ 15.25 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 2.80 และ ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$) คือ 21.3 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 13.62 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 6.05 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 ที่ตั้งไว้

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนกับวิธีการสอนแบบปกติ

การจัดการเรียนรู้ การสอนแบบปกติ	N	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	32	14.50	2.81	12.482	0.000
หลังเรียน	32	23.20	22.65		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียน ด้วยวิธีการสอนแบบปกติมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{x}$) เท่ากับ 14.50 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 2.81 และ ค่าเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}$) คือ 23.20 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อยู่ที่ 22.65 โดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ 8.7 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในรายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม) ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R กับวิธีการสอนแบบปกติ หลังทำการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีการเรียนการสอนด้วยการสอนแบบ SQ5R อภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการสอนแบบ SQ5R

1. ผลของการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เมื่อได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R แล้ว มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านอย่าง

ละเอียดเป็นการอ่านที่ใช้ความคิด พิจารณาส่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล สามารถแยกแยะว่าข้อเท็จจริงคืออะไร ข้อคิดเห็นคืออะไร สามารถสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ ประเมินค่า ตัดสินสิ่งที่อ่านได้โดยใช้ความรู้ ภูมิเดิม หรือ ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับความหมายและความสำคัญของแต่ละด้านในส่วนอื่น ๆ ในการสอนวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนี้ นักเรียนพัฒนาทักษะด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปดำเนินในชีวิตประจำวันในสังคมได้ ผู้เรียนได้มีการพัฒนาความคิดและสติปัญญา คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตัดสินปัญหาได้อย่างมีเหตุผล และยังสามารถประเมินค่าจากสิ่งที่อ่านได้ การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณวิชาภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. การสอนแบบปกติ เป็นการจัดการการเรียนรู้โดยครูเป็นผู้สอน มุ่งให้ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ของบทเรียน จะใช้การบรรยายเป็นส่วนใหญ่ โดยครูจะมีการเตรียมเนื้อหาของการเรียนรู้ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งในแต่ละขั้นตอนประกอบไปด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ครูมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา ทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ความสามารถการอ่านอย่างมี วิจารณญาณทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบปกติหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน ดังคำกล่าวของ ชันธชัย อธิเกียรติ (2556 : 107 - 113) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนแบบปกติ เป็นกิจกรรมโดยคำนึงถึงลำดับของการสอน มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นนำขั้นสอน และขั้นสรุป ในแต่ละขั้นตอน ครูสามารถจัดกิจกรรมให้เหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของกิจกรรมในแต่ละขั้นโดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1. ขั้นนำ เข้าสู่บทเรียน เป็นช่วงเริ่มต้นของคาบเรียน 2. ขั้นตอนการสอนเป็นช่วงเวลาถัดมา เป็นการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในช่วงนี้เพื่อตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้เป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนเกิด ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเกิดทักษะ ปฏิบัติ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 3. ขั้นสรุปบทเรียน เป็นช่วงท้าย คาบเรียนที่นักเรียน สรุปออกมาเป็นความคิดรวบยอดหรือสรุปออกมาเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนได้มี ความรู้ความเข้าใจหรือมีทักษะปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปและการสอนแบบปกตินี้เป็นขั้นตอนชัดเจนใช้ในการ ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ เสริมแรงระหว่างดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใน การเรียนรู้ และมีบทบาทในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณควรเลือกบทอ่านที่มีไม่ยากซับซ้อนหรือมีความยาวมากเกินไป เพราะการจัดกิจกรรมโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R จะมีลำดับมีขั้นตอนในการอ่านแต่ละขั้นที่ต้องใช้เวลาและไม่สามารถปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการสอนแต่ละครั้งได้ทันเวลา ควรควรกำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรม แต่ละขั้นตอนให้เหมาะสม
2. ครูควรทบทวน อธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R เพื่อให้นักเรียนเข้าใจลำดับขั้นตอนและสามารถปฏิบัติตามขั้นต่าง ๆ ได้
3. การเสริมแรงทางบวกให้นักผู้เรียนในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่อยากเรียนรู้มีความสนุก และพยายามแก้ปัญหาจากการเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบ SQ5R ใช้กับการอ่านประเภทอื่น ๆ เช่น ประเภทบทร้อยกรอง บทอาขยาน วรรณทองของวรรณคดี เพื่อให้มีการพัฒนาด้านความคิดตามขั้นตอน และเพื่อถ่ายทอดผลงานทางความคิดเป็นแผนผังความคิดแต่ละประเภทให้น่าสนใจยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยการสอนโดยใช้เทคนิค SQ5R ไปจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการอ่าน ช่วยพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ควรมีการปรับการสอนโดยใช้เทคนิค SQ5R ร่วมกับวิธีการสอนร่วมกับเทคนิคการสอนใหม่ ๆ เช่น ร่วมกับแผนผังกราฟิก เพื่อช่วยในการสร้างความคิดรวบยอด

เอกสารอ้างอิง

- เกศรินทร์ หาญดำรงศรีภัก. (2555). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดการสอน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การ สอนภาษาไทย). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- จันทร์ชัย อธิเกียรติ. (2556). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย Learning Activities in Thai Teaching*. (พิมพ์ครั้งที่1) กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตติกานต์ คำมะสอน. (2558). *การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ถนอมจิตร สังข์จรรยา. (2552). การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยวิธี เอส.คิว.ไฟว์. อาร์. วิทยานิพนธ์
ปริญญาคุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ เป็นภาษานานาชาติ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พัชรินทร์ สุริยวงศ์. (2561). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริม ความสามารถ
ทางการอ่าน และการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาวิชาชีพครู. วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์,
20 (1), 27.
- ว.วชิรเมธี. (2552). สั่งให้อ่านหรือสร้างแรงบันดาลใจให้รักการอ่าน. เนชั่นสุดสัปดาห์. 18 (905), 56-57.
- สุจิตรา จรจิตร. (2557, มกราคม - เมษายน). ปัจจัยที่มีผลต่อการอ่านของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้
ของไทย. วารสารสงขลานครินทร์. 9 (1), 45.
- Harris, Larry Allen; & Smith, Carl Bernard. (1986). *Reading Instruction*. New York: Macmillan.